

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор.
 за пів року . . . 10 кор.
 за чверть року . . . 5 кор.
 за місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 за пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Барвеш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милоста і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслаєвих псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дзюбровского (Хорунцини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає слідше на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Взаємини між Австро-Угорщиною а балканськими державами.

(X) У виводах про заграничне положенє, виголошених в бюджетовій комісії австрійської делегації, котрим ми присвятили недавно окрему статю, звернув бар. Еренталь між иншими головну бачність на взаємини між Австро-Угорщиною а балканськими державами. І зовсім справедливо. Вже саме географічне положенє нашої монархії і її безпосереднє сусідство з балканськими державами вимагає сеї бачности з боку міністерства заграничних справ. Наша монархія має незвичайно важні інтереси політичні й економічні на Балкані, а крім того від умов у Мірштеґу обняла наша монархія вкупі з Росією в порозуміню з європейськими державами задачу мирного уладженя відносин в Македонії, котра є справдішнім вулканом небезпечним для європейского мира. А позаяк Росія від японської війни і внутрішнього розладу зовсім знесилена і не може своїх сил звернути в сю сторону, отже ціла задача, в горі згадана, спала майже виключно на плечі Австро-Угорщини.

Барон Еренталь обговорював у своїх виводах сю задачу реформаційну в Македонії і треба з признанєм зазначити, що міністер не представляв тамошних відносин і осягнених там нашою монархією змагань в рожевім сьвітлі, як се роблено до недавна, а вказавши на певного рода поліпшенє відносин македонських, висловив також потребу терпеливості і обережности.

Вельми замітне становище заняв бар. Еренталь у своїх виводах супроти Болгарії, котру давнійше Росія вважала областю свого виключного впливу, як ми вже в недавних замітках наших зазначили, не впроваджує бар. Еренталь нового напрямку, але вводить нову методу у взаємини з балканськими державами. Він повертає взагалі до традицій політики гр. Андрашого і Кальнокого — «Балкан для балканських держав» і покидає дотеперішню методу безнастанних погроз, уділюваних балканським державам, які викликували лише роздратованє і недовіра. Навпаки з виводів бар. Еренталю віє таким духом прихильности без тяжких зобовязань вимаганих від другої сторони. Нема сумніву, що ся метода бар. Еренталю супроти Болгарії

викличе там добре враженє і розбудить знов довіре до Австро-Угорщини, а Болгарія пригадає собі тепер, що ціле її державне естество, особливо від часів володарства кн. Фердинанда оснуйте ся на прихильности і пособлюваню нашої монархії. Се становище бар. Еренталю причинить ся неперечно до витвореня приязних взаємин між обидвома державами.

На жаль, не могли уложити ся тепер ще такі взаємини з Сербією, котра стала огнищем неприхильних змагань супроти Австро-Угорщини, а сі неприхильні змаганя виявили ся наглядно в цловій унії, яку Сербія намагала ся заключити з Болгарією, щоби тим способом шкодити економічним інтересам Австро-Угорщини. Правда, що й незручне поступованє давнійшого міністра заграничних справ, попутанє достав гармат для Сербії з торговою політикою, довело до того роздратованя, що бар. Еренталь міг лише політичні відносини з Сербією назвати правильними а економічні відносини приневолений був назвати неправильним.

Для Австро-Угорщини яко сумежної держави не можуть бути байдужними взаємини з Сербією. Австро-Угорщина не думає зовсім про якенєбудь нарушенє самостійности Сербії, але не може сего забути, що з усіх балканських держав Сербія найбільш повинна бути зобовязана Австро-Угорщині, досить згадати лише видвиженє Сербії на ступінь королівства, охорона перед болгарским наїздом, коли тимчасом Сербія майже ніколи не зважала на інтереси Австро-Угорщини. Сербія повинна се тямити, що она багато могла би втратити при недостатчі прихильности Австро-Угорщини і бар. Еренталь натякнув на се виразно, згадавши про «пристрастну ривалізацію», вказуючи тим висловом на можливості в будучині. Сим неперечно бажає бар. Еренталь зазначити, що й на Балкані дійде в найблизшій часі до розмеженя области інтересів на спірних обшарах, а тоді могла би Сербія жалувати, що не найшла би підпори в Австро-Угорщині. Бар. Еренталь відступив у своїх виводах від методи погроз, практикованой доси супроти балканських держав, але спокійно і зовсім безпристрастно пояснив він положенє на Балкані і орієнтальну політику Австро-Угорщини таким способом, що може розбудити лише довіре до нового керманяча заграничних справ.

Невдячні пасинки.

Радикальна партія, а навіть подекуди соціялісти були вже від давна мізинками «Діла». Особливож від часу, коли молоді доктори Левицкий і Охримович оснували були перед семи літами на пів року свій власний орган, щоби «зреформувати» редакцію «Діла» і народовецке сторонництво, оно пересунуло ся разом зі своїм органом знатно на ліво, приймаючи назву націонал-демократів. Про дальший контакт з радикальними сторонництвами підчас змін обох згаданих личностей в редакції «Діла» дбав п. Цегельский, загонистий союзник «Гайдамаків» і «Гром. Голосу». Особливо неструджений він був у спілці з тими органами у пашквільованю консервативного народного сторонництва і его органу «Руслана», а вже найбільше пос. Барвіньского і всього, що з ним має яку небудь, хотьби найдальшу злуку.

Вже то нехай п. Цегельский не гніває ся за те, що робимо его відвічальним, хотяй він — як каже — тільки тихий співробітник «Діла». Надмірна скромність! Але се тільки тепер, в часі скруту.. Бо коли иноді п. Цегельский аж надто явно виступав на всяких вічах і зборах, в ріжних комітетах і яко секретар «Народного Комітету», за надто багато мав впливу в редакції «Діла» як ноторично звісний автор вступних статей, а вкінці яко відвічальний редактор «Свободи», щоби міг тепер умити руки в Пилатській мищині! А доказом сего є статя «Громад. Голосу» против п. Цегельского, яко автора «Непропащої сили» (може і сеї статі п. Цегельский відпекає ся?); та і «Гайдамаки» певно єму не змовчать, як тільки вийдуть на сьвіт божий.

Та не про самого п. Цегельского нам ходить, а на рівні з ним про обох висше згаданих редакторів, як і зорганізованє ними «націонал-демократичне сторонництво». В своїй заїлости против «Руслана» і консервативної партії, яку злобно прозвали «барвінщучками», они не знали і не хотіли знати жадних границь справедливості, а навіть простої приличности. Поборюванє на смерть, до нащадку всего, що мало яку небудь звязь з «Русланом», або з пос. Барвіньским, стало угольним каменем «націонал-демократичного» символа віри і здає ся, в его понятю, одиноким позитивним подвигом.

Мимо сего, що «Руслан» тільки в засадничих квестиях народности і віри

стояв непохитно на своїм обороннім становищу, а в справах часами дуже сумнівої тактики, як пр. університетської сецесії і рільничих страйків, задля уникнення роздору ішов рука в руку в витореною радикальними провідниками «загальною опінією»; мимо сего, що пос. Барвіньський завсігди як найсовіснійше пособляв руским справам, а вкінці і покинув свій вельми корисний «Союз полудневих Славян» і для єдності вступив до руского парламентарного клубу, — мимо сего не зменшила ся нічим груба напасливість політиків в роді п. Цегельського, яка часто доходила до простацтва, брудної клевети і некультурного штубацтва.

І здавало ся, що жадні згляди, жадна експіація за сповнені чи несповнені похибки сторонництва і єго провідників не змінять тої судьби, не зупинять того каміня, якими наївна, підюджена опінія метала легкодушно на людий щирої волі і праці, на сторонництво горячої любови до народу і церкви, на приклонників реальної роботи і розважної тактики в публичнім житю.

Однак страшна Немезида наспіла на тих хамелєонів, що то в шкурі народних Катонів раді були залицяти ся і до соціалістів і до кацапів, щоби тільки володити за собою «загальну опінію» і щоби здавало ся, що они «працюють для добра народа», — «заводять спасенні реформи!» Страшна Немезида досягла їх з рук виплеканих ними і виделіяних панинків, для яких ніколи не важились піднести слова протесту ні нагани (як от пр. компліменти п. Назарукови за єго бештанцію на вічу!). Досить навести тільки часть виводів вступної статі послідного (84) числа «Гром. Голосу», щоби читачі з горя сплеснули руками і над проводирями «націонал-демократів» і над їх радикальними вихованцями:

«Признаємо, — пише Гром. Голос — що нашою метою є знищенє поваги не тільки Народного Комітету, але також усіх чинників, якими попівсько-народовецька партія заманює маси працюючого люду до свого, ворожого(!) тому людови табору. На місце авторітету Народного Комітету поставимо авторітет робучого люду, що сам як слід поведе свою політику, що у власні руки возьме справу свого громадянсько-політичного визволення. Як би редактори «Діла» мали яке таке понятє про програму радикальної партії, то їх не так дуже дивувала би наша робота і певно були би обережнішими в робленю своїх закидів. Ми позволимо собі зачитувати один уступ з нашої програми, який звучить: «Українсько-руска радикальна партія, яко партія о-свідомляючої ся і організуючої робітничкої маси укр.-руского робучого люду в Австрії, виходячи з того заложєня, що остаточне визволенє українсько-руского народа з теперішнього його суспільного і політичного поневолення тісно звязанє з рівночасним суспільно-економічним визволенєм працюючих мас усіх культурних народів, стоїть на основі соціалізму і змагає до усунєня всякого визиску праці, до запевненя масам українсько-руского народа свобід-

ного розпоряджєваня землею і всіми средствами продукції, до утворєня можности свобідного розвою всіх культурних сил українсько-руского народа і кожної його одиниці». Сей уступ, то пропасть, яка нас ділить від нац.-дем. табору. Ми є партія «освідомляючої ся і організуючої ся робітничкої маси укр.-руского народа» — ви, партія нац. демократів, є партія повів та відростаючої української буржуазії, що живе визиском хлопів, кровю мас робучого люда! Ми, узглядняючи всі національні потреби хлопів, стоїмо на ґрунті міжнародного соціалізму — ви, узглядняючи національні потреби повів та буржуазії стоїте на ґрунті сліпого шовінізму. Ми змагаємо до політичного визволення руского робучого люда — ви, в інтересі репрезентованих вами станів змагаєте до політичного визволення нації в значіну буржуазійнім. Ми премо до перетворєня існуючого громадянсько-економічного ладу в користь тих, що працюють — ви, хочете задержати сей лад на користь попівско-панських станів. Ми хочемо знесєня визиску — ви хочете його задержаня, бо попи та пани жиють з визиску(?) мас. Ми хочемо забезпечити свобідний розвій кожній одиниці укр.-руского народа — ви змагаєте до забезпечєня політично-громадянських привілеїв повів та панів.

«Стараємо ся знищити повагу Народного Комітету — виводить дальше Гр. Голос — бо вибирали його попи та т. зв. інтеліґенція, бо він заманює до національно-демократичного табору маси працюючого люду, щоби використати їх політично в інтересі повів та панів(!). Стараємо ся відтягнути маси працюючого люду від національно-демократичного табору, бо він заступає інтереси противні і ворожі(!) інтересам працюючого люду якого визволенє є його власною справою а не справою клерикально-буржуазійних поваг(!). Ви одурюєте(!) народ, так як се і всюди одурювала його всяка буржуазія і ваша політика є політикою облуди, політикою очайдухів(!). Зовсім сьвідомо здираємо зманчиву маску з вашого лица і хоть би се означало втрату одного-двох мандатів, ми все будемо стояли на нашім становищі, бо розуміємо, що мандати стратите ви, національні демократи, але не маси працюючого люда(!). Чи Колєсса, який бачить, що не надаєть ся на посаду університетского профєсора і хоче задля сего робити карієру на ґрунті парламенту, чи він буде послом або ні, з сего народови, хлопам, не буде ніякої користи, так як не мав її з золотих ковнїрів попівско-народовецьких заупників. Наша задача, повалити усі ваші авторитети, а на їх місце поставити всемогучу волю(!?) працюючих мас, хлопів та робітників. Отсе наша мета, для якої вирєкаємо ся карієри(?), якій віддаємо усі свої сили, певні сего, що побіда народа прийде! Ваш упадок, се один крок в напрямі сеї побіди!

«На закінченє ще одно! Наші надії на упадок національних демократів та їх інституцій(!) не позбавлені реальних підстав. Сам автор «Політики очайдухів» каже, що національно-демократичне сто-

ронництво «се є сила, яку остаточно можна при «добрій» волі розбити і дезорганізувати». Можна розбити мимо сего, що та ніби-сила має «засоби та розгалужені зносини» (може з поліцією?(!), мимо сего, що та сила є «витором цілих двох поколінь» (попівско-панських!)(!) і «витором злучених сил майже усєї нашої інтеліґенції. Нам невимовно приємно почувти се від такого компетентного в тім згляді чоловіка, як автор «Політики очайдухів».

«Ті вискази, се тільки докази, яка безсильна всяка буржуазійна політика обману супроти політики, що опираєть ся на широкіх масах працюючого люда(?). Сторонництво, яке розпоряджає засобами, широкими зносинами, має за собою традицію двох поколінь і майже усі казальниці по церквах, таке сторонництво паде під напором незасібної хлопської партії. Се тільки доказ, якою непереможною силою є робучі маси, се тільки запорука їх остаточного визволення».

Стільки «Гром Голос». Наші уваги оставляємо собі на другий раз.

(Конець буде)

Російське дворянство і земельна справа.

В осєни сєго року по всіх усюдах особливож у нас, на Україні, відбувались зїзди великоземельних власників. Нам доводило ся не раз писати про ці зїзди. Тепер вже поміщики зєднали ся у «Всеросійський союз земельних собственников» і на 17. падолиста скликали зїзд аж у Петербурзі. Неможна сказати, щоб зїзд цей був людний: як пишуть по газетах, на зїзд прибуло щось коло 70 чоловіка, переважно власників з нашого південно-західного краю, тоб-то з губерній: Київської, Волинської та Подільської. Як і на попередних часткових зїздах, так само і на цьому цілоросійському зїзді великоземельні власники виявили себе противниками примусового викупу земель. Як і раніш, так і тепер, вони твердо стоять на тому, що «частная собственность неприкосновенна». Коли раніш вони не згожували ся з тим, що люде терплять велику нужду на землю, то тепер і поготів. Їм здаєть ся, що такої великої нужди немає, а ту, що єсть подекуди, можна залагодити казенними та удільними землями, переселенням і діяльністю земельних комісій. Що правда, після того, як казенні та удільні землі призначєно до продажу, а потім, — після того, як поміщики раптом почали спродувати свої землі крєстьянському банкови, — після цього всього зразу склав ся чималий з першого погляду земельний фонд, яким уряд може орудувати, розспродуючи землю селянам. Розміри цього фонду такі:

казєнних земель	7,255.915 дес.
удільних »	1,930.000 »
приватних власників	2,505.800 »
	<u>11,692.715 дес.</u>

Таким побитом тепер спродуєть ся мало не 12 миліонів десятин землі, а може ще й більш, бо земельні власники що-дня жваво спродують свої землі бан-

кови. Але не вважаючи на цю поважну цифру, треба сказати, що задовольнити нужди земельної ці 12 мил. десятин не зможуть, з двох причин. Насамперед те, що вільна земля спродувагиметься там, де вона є, а не там, де найбільша нужда в їй. Возьмемо для прикладу наші українські губернії, по яких люде терплять особливо велику нужду земельну. З 12 мил. десятин продажних земель найбільше припадає на землі казенні та удільні: їх разом буде 9,185.915 дес. З цих 9 мил. з лишкою десятин на українські губернії припадає на:

	казен.	удільн.	всього.
1. волинську	510.759	53.000	563.759
2. херсонську	425.226	19.578	444.804
3. тавричеську	302.536	9.297	311.833
4. чернігівську	223.108	—	223.108
5. київську	168.775	97.121	265.896
6. харківську	157.483	8.910	166.393
7. подільську	92.096	67.302	159.398
8. бесарабську	89.678	—	89.678
9. катеринослав.	131.634	15.298	146.932
10. полтавську	25.936	14.256	40.192
	2,127.231	284.712	2,410.753

Таким робом, на 10 українських губерній (Вороніжчини, Курщини, Донщини й Кубані ми не рахували), в яких живе коло 25 мил. народу, казенних та удільних земель припадає ся всього біля 2 1/2 мил. десятин загалом. Але з цієї цифри треба виключити кілька сот тисяч десятин, що в продаж не підуть та кілька десятків тисяч нездатної для обробітку і тільки тоді ми будемо мати правдиву цифру земель, що дістанеться хліборобам. Головне управління хліборобства обрахувало, скільки всть зараз по різних місцевостях Европейської Росії такої казенної землі, яку можна продати селянам, і виходить, що на Україні її ось скільки: в київській губернії 3.665 десятин, у подільській губернії — 2.241 десятин і чернігівській — 5.486 десятин, у харківській 75.230, в херсонській — 191.845 десятин, у полтавській — 2.976 десятин, у таврійській — 204.745 десятин, волинській — 11.230 десятин, у катеринославській 90.494 десятини. Що правда, до селян одійде також і частина з тих 2 1/2 мил. десятин, що поміщики спродали крестянському банкові, але скільки саме десятин спродано її на Україні, — зараз певної цифри ми не можемо подати. Проте, як-не-як, хочби на українські губернії цієї землі припав ся й мільон десятин, то виходить ме всеж таки, що зараз на всіх людей, на Україні, що мають нужду чи охоту на землю, спродувати меть ся менше як 2 мил. десятин.

•Рада•.

Проемо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В середу: руско-кат. Пармона, Фил.; римо-кат. Александра. — В чет вер: руско-кат. Андрея ап.; римо-кат. Лукії і Отилії.

— І загальні збори „Сокильського Базару“ заповіджені на минулу суботу, відбудуть ся аж в найблизшу суботу дня 15. грудня о 7. год. вечером в льокалі „Сокола“ при ул. Рускій 20. Задачою тих зборів буде одобрити і підписати новий статут „Сокильського Базару“, бо перший відкинув суд торговельний. Члени

„Сока. Базару“, які зложили цілі уділи або їх часті, і ті, що хочуть вступити в члени сего стоваришеня, звольте явити ся на сих зборах.

— В салі львівського „Сокола“ (ул. Руска 20) відбуде ся в неділю 16. грудня о пів до 6. г. популярний концерт з викладом п. Теодора Поліха про бездротний телеграф (з демонстраціями). В концерті возьме участь мішаний хор Читальні „Просьвіти“ з жовківського передмістя. Ціни вступу: крісла по 1 К, 80 і 60 с, а стоячі місця по 20 с. Для членів „Сокола“ 20 с знижки на крісла. — Білети продає від нині „Сокильський Базар“.

— Ріжні вісти. В Тернополі буде 19. с. м. учительське віче в салі міської ради о 12. год. В Обертині буде дня 16. с. м. отворене Читальні „Просьвіти“.

В Підгайцях „Родина“ устроює 17. с. м. свята-Миколаївський вечерок о 4. год. для дітній.

„Основа“ в Бродях устроює дня 19. с. м. свята Миколаївський вечерок для дітній о 5. годині.

„Взаїмна поміч учителів“ в Рожнятові уряджує дня 19. с. м. в касиновій салі музикально-вокальний вечерок.

— Зі Станиславова. На дохід ново заснованої бурси дівочої устроює тов-о „Руских жєнщин“ в Станиславові в второк дня 18. с. м. в салі тов. ім. Кіліньського при ул. Галицькій ч. 15. Миколаївське-свята з отсею програмою: Дівчатка бурси відобрають штуку „Добрий син“, образець сценічний в 4 діях зі співами і живими образами. Потім наступить торжественний вхід св. Миколая, его промова і роздача дарунків. Відтак слїдувати муть товариські забави дітній і старших. Вступ під особи 1 К. Діти платять 4с, ученики 30 с. Буфет у власнім заряді. Початок точно о год. 6. вечером. Дарунки приймаєт ся того дня на місци від 4—6 веч. З огляду на цілї спішіть всі, щоб возвеличати вечер сей і збільшити фонди бурси, котра боре ся з недобором. — Виділ.

— Нові „Просьвіти“ на Україні. Заснують ся українські товариства „Просьвіти“ в Олександрії і в Елисаветі (в Херсонщині). Статут елисаветської „Просьвіти“ вля подано губернаторови.

— Із станиславівської єпархії. Віцедєканами іменовані оо.: Н. Котлярчук товмацким, Дєн. Вакулинський другим снатицьким і рівночасно консистореким аесором з правом уживаня крилошанських відзнак і Іван Чмола другим скальським і рівночасно також ордин. шкільним комісарем. — Завідательства парохій дістали оо.: Йос. Фацієвич в Дубках, Теодор Мицко в Гвозді, Стеф. Куланець в Гусятині, Петро Павлюк в Давидківцях, В. Чайковський в Мишкові, Ник. Руденський в Молодятині, Йос. Левицький з Якубівки (ex currendo) в Обертині, Волод. Антонович в Грабівци і Іван Федюк в Горошові. — Сотрудниками установлені оо.: Ник. Филипів в Заболотіві, Мих. Снігурович (новопост. прєсвітер) в Товмачику, Н. Гоянюк (новопост. прєсфітер) в Обертині, Стеф. Проскурницький (нов. прєсв.) в Коропні і Ігн. Щуровський (нов. прєсв.) в Іванкові. — Приватними сотрудниками установлені новопоставлені прєсвітери оо.: Юл. Кисілевський в Кривенькім і Дим. Райт в Яблонці.

— Далше одержали прив. сотрудицтва: Вол. Биливкєвич в Звизначці, Ід. Кливак в Косові коло Чорткова і Вікт. Лозинський в Озерянах. — Гр. Гнатів іменованій експонованім сотрудником в Садові. — Увільнені: Вен. Салєвич від завідательства в Горошовій і Мат. Черник від сотрудицтва в Обертині. — До духовної єпарх. звязи приняті: Стеф. Проскурницький і Ігн. Щуровський із львівської, Дим. Райт з перемискої єпархії. — Увільнені з єпарх. духовної звязи: Евг. Турула для принятя до львівської і В. Кіт до перемискої єпархії. — Рукоположені в прєсвітери: М. Снігурович, Роман Петровський, Дим. Райт, Лавр. Ткачук, Юл. Кисілевський, Ник. Гоянюк, Стеф. Проскурницький і Ігн. Щуровський. — О. Лев Струтинський з Космача одержав двомісячну відпуску для покріпленя здоровля.

— Телеграфічна фотографія. Профєсор теоретичної фізики на монахійськїм університеті др. Корн сконструовав в послїдних літах прилад, при якого помочи можна пересилати фотографії телеграфічно. Образ втворений тим приладом є дрібно крескований. Фотографічну знимку чи малюнок пересилає ся на основі власности селєня, що він після сили насвітлення переводить ліпше або гірше електричність. Спершу ті фотографії були замазані, тепер проф. Корн поліпшив свій винахід і продар патент на Францію редакції парискої Pustration. Кілька ілюстрованих газет льондонських також старає ся купити патент того винаходу на Англію. Видко з того, що винахід проф. Корна має практичну вартість.

— Др. Ляппоні, померший перед тижнем прибічний папський лікар, належав в Римі до визначних і популярних личностей. Прибічним папским лікарем став др. Ляппоні в 1888 р. за папи Льва XIII. Своім тактовним поведєнем умів покійник здобути собі довіре у папи Льва XIII. а потім у Пія X. Завдяки своєму становищу др. Ляппоні знав точно хід справ в Ватикані, а дипломати нераз засягали у него пояснєнь. Але Ляппоні умів задержати дискрецію і не надуживав свого становища. Кажуть, що коли говорено про безнастанне перебуванє папи в мурах Ватикану наслідком задрки з італійським правительством, Ляппоні заявив, що се зовсім не впливає лихо на здоровлє папи. Лев XIII. згодив ся на то оречєнє, додаючи, що тим чинєм є звільнений від многих урядових церемоній. Ляппоні, селяньський син, родив ся в 1850. р., а лікарський диплом дістав на больоньскім університеті в 1875. р. Опісля працював над анатомією і патологією яко асистєнт славного профєсора анатомії Таруфія. В 1888. р. став він помічником папского лікаря Чечарелія, а во его смерти в 1893. р. став его наслідником. Его доходи не були великі. За 240 К місячної платві мусїв він лічити також цілий папський двір. Ту пенсію назначено ще в давних часах і не змієно єї, хоч відносили на свїті змінили ся. Др. Ляппоні видав був недавно підручник п. з. „Гіпнотизм і спиритизм“.

— З залїзниць. „Газета Львівська“ з дня 1. грудня 1906 оповістила розписавє ліцитаційної продажі старих матеріалів, узисканих в окрузі ц. к. Дирекції залїзниць державних у Львові. Оферти належить внести найдалше до 12. грудня в полудне дня 15. грудня 1906 до висше згаданой ц. к. Дирекції залїзниць державних у Львові. Услєві продажі подані в „Газеті Львівській“, а можна їх одержати також в бюрі для справ варштатових тойж ц. к. Дирекції.

— Дрібні вісти. Заряд школи кутя коний при Академії ветеринарії у Львові оповіщує, що 6-місячний курс кутя коний пічне ся дня 2. сїчня 1907. Ковальські чєлядики рефлєктуєчі на принятє мають явити ся в заряді найдалше 2. сїчня і принєсти свої свідочтва. — Дня 3. с. м. около 7. год. вечером вибух огонь на приходстві в Нижбірку новім, гусятинського повіта, і знищив 6 будиноків і 350 кіп збіжа. Приходський дїм і шпихлїр остали цілі. Причиною пожару був, як кажуть, підпал. Підозрінній о підкал арештований. Шкода була обезпечена в „Двієтрі“.

— Рєпертуар міського театру у Львові.

Вівторок: „Пташник з Тироля“.

В середу: „Бакарат“, штука в 3 д. Г. Бернштайна.

Други Соколи і Сокилки! Памятайте, що львівський „Сокил“ збирає жертви на будову свого дому.

Наука, штука, література.

— Сильвестер Яричевський-Горємир, поетична казка. Чернівці 1906. З друкарні тов-а „Руска Рада“. Ціна 40 с, з почт. пересилкою 46 с. Дістати можна в автора: в Кіцмани на Буковині.

— **Нова праця з української бібліографії.** Відомий український бібліограф М. Комаров, автор «Показчика нової української літератури 1798—1883 років» (Київ, 1883), книжки «Шевченко в літературі і мистецтві» (Одеса, 1903) та ін., друкує книгу «Українська драматургія», де зібрано бібліографічні відомості до історії української драми й театру. Він же готує нове видане «Показчика», де відомості будуть доведені аж до самих останніх часів.

— **Реформа журналу «Кіевская Старина».** З днем 1. січня переіменована головна історія «Кіевская Старина» на науко-публіцистичний місячник «Україна». Журнал буде розпадатися на два відділи: перший задержить характер дотеперішньої «Кіевської Старини», а другий буде публіцистичний і займатися ме сучасними питаннями, що відносять до України. Статті будуть печататися в мові українській і російській. Таким робом «Україна» заступати ме і дотеперішню «Кіевську Старину» і упавший недавно «Український Вістник».

Телеграми

з дня 11. грудня 1906.

Відень. В комісії виборчої реформи вибраній палатою вельмож, здає ся, буде ухвалена п'юральність, але в повній палаті она не дістане більшости.

Рим. Кружляє чутка, що папа поручив парискому архієпископу, аби духовенство відправляло церковні треби так як доси, а уступило аж під примусом.

Петербург. Правительство рішило розписати вибори до думи аж в січні 1907. Если би вибори випали в опозиційнім дусі, то дума зовсім не буде скликана.

Брукселя. Вчора зібрала ся ту міжнародна цукрова конференція.

Шангай. Підчас розривів ворохобники прогнали відділ правительственного війська, висланий проти них.

Лондон. З Тегерану доносять, що перський шах є коваючий.

Wogurodzicza dzewicza

а історичні висновки д-ра Шурата.

(В інтересі історичної правди).

Написав

Богдан Барвіньский.

Дальше).

Захвалювана д-ром Шуратом «плястика в представлено подробиць Грунвальдської битви» в Літописи Биховця, не є для історика ніяким аргументом в користь достовірности сеї Літописи. Чи традиції Грунвальдської битви (1410 р.) були для автора 2-гої пол. XVI століття так дуже «свіжими», як думає др. Шурат, на се дає відповідь вже сама кольосальна просторонь часу від сеї битви до повстання літописи около сто сорок літ, а також і сама дата Грунвальдської битви в оповіданю Літописи Биховця, яка доводить, що не з так дуже «свіжої» традиції она походить: «W leto od rozcatka swieta szest tysiacznoie dewiatsoitnoie dwadcat perwoie (то є 1413), а od Bożiziah narozenia tysiacz czetyrysta dwanadcatnoie» (Narbutt: Pomniki do dziejów lit. str. 39), підчас коли Грунвальдська битва, як відомо і з Длугоша і інших жерел, відбула ся 1410 р. Що до плястики в представлено подробиць сеї битви в Літописи Биховця, то, як я вище казав, се ніякий документ. На доказ сего вкажу на друге оповіданє в тійже Літописи Биховця, оповіданє про забійство Жигимонта Кейстutowича (Narbutt: Pomniki str. 48—50), яке, хоч по всякій імовірности є сучасним оповіданєм влученим пізнійше до Літописи Биховця, то одначе переповнене так народними переказами і легендами, що мимо своєї незвичайної плястики в представлено подробиць цілого заговору і забій-

ства, є (з малими вїтмками) майже не доужитку (пор. Б. Барвіньский: Жигимонт Кейстutowич, Жовква 1905. Додаток V, ст. 137—146 п. з. Критичні уваги до оповіданя в т. зв. Літописи Биховця про забійство Жигимонта Кейстutowича).

Як Длугош, так і автор Літописи Биховця, по словам д-ра Шурата, «могли користуватися еще свіжими традиціями» про Грунвальдську битву. Якими то «свіжими» традиціями міг користуватися автор Літописи Биховця, я вже говорив вище. Доказом сякої-такі достовірности Длугоша в описі Грунвальдської битви є для д-ра Шурата одинокі обставина, що батько Длугоша був учасником сеї битви. Інших даних він не знає. Але мимо своєї некритичности був би др. Шурат таки інакше глядів на Длугоша, якби був знав історичну літературу про Длугоша, якої він одначе не знає. Маю тут на думці особливо монументальні праці, Zeisberg-a: Dziejopisarstwo polskie wieków średnich t. II, Warszawa 1877 (з сего тому 193 ст. присвячені Длугошеви) і Semkowicz-a: Krytyczny rozbiór Dziejów Polskich Jana Długosza (do roku 1384), Kraków 1887. Велика шкода, що Семкович не повів критичного розбору дальше, але з него і так можемо собі виробити вірний погляд про Длугоша, тим більше, що свою працю попередив Семкович вступом про літературну діяльність Длугоша.¹⁾

Третю, найновішу студию про Длугоша написали Bobrzyński і Smolka: Jan Długosz. Jego życie i stanowisko w piśmiennictwie. Kraków 1893.

Зберім дані про Длугоша, які мусять бути мірою достовірности его опису Грунвальдської битви.

(Дальше буде).

¹⁾ На ст. 11—13 подає Семкович на основі власних студій над Длугошем 16 засад его методи в історичних дослідах.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ.

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сакетускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 10. грудня: В. Гвоздович з Белза, А. Копровский з Солотвини, о. К. Фацьвич з Стрілок, В. Крисько з Відня, о. В. Кальба з женою з Соколівки, Анна і Ольга Олексини з Суховоля, о. В. Сабат з Синевидака, о. І. Токар з Підгаєць, о. В. Попович з Мозолівки, А. Долянський з Бродів, о. В. Янович з Луки, М. Підляшецька з донькою з Монастириск, Й. Павлиньский з Грусятч, о. Ал. Уляницький з Лановець.

— Скарбник львівського «Сокола» має на продаж білети до фризьера по низьких цінах Провізія з білетів призначена на дохід «Сокола».

Рухові вправи в львівськiм Соколі.

Члени: Понеділок, середа, п'ятниця від 7—8. Члениці: Второк, четвер, субота від 4—5. Хлопчики: Понеділок, середа, п'ятниця від 5—6. Місячна оплата одна корона. Приходіть і вправляйте!

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 15. до 30. надоліста 1906.

Щоденно о год. 8. вечер представлене. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлене. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

! Кашель!

Хто на него не звертає бачности грішить проти власного тіла!

КАЙЗЕРА

Грудні-Кармельки

з 3-ма соснами.

Лікарсько випробовані і поручені проти кашлю, хрипки, катару, флегми і закатареню устної ями.

5120 нот. дол. свідочтв доказує, що они додержують, що прирікають.

Пачка 20 і 40 сотинів.

набувати можна у всіх аптеках, дрогвериях і ліпших корінних торговлях. (4-31)

Шість і пів мільонів корон відшкодована!

Будинки, движимости, збіжє і иншу обезпечєє від огневих шкід одинокє рускє асекураційнє товариство

„Дністер“

Товариство взаїмних обезпечєнь у Львові, ринок ч. 10. II п.

Шкоди оцінює „Дністер“ з місцевими членами і виплачує зразу признаці відшкодованя.

За 3 літ виплачено 6,474,534 корон відшкодовань.

Обезпечєня приймають агенції по всіх містах і більших селах; „Дністер“ дає агенції письменним господарям де еще не роблять виші агенти „Дністра“ Агенти „Дністра“ зєробили провізію 807,742 корон „Дністер“ уділяє громадам позички 4—4 прі на закуплю саванон

Поліси „Дністра“ приймають в п'юзиціях Банк краввій у Львові і в Чернівцях Галицька Каса ошадности, повітові каси ошадности і спротиньскі каси при судах

Чистий зиск річний звертає ся обезпечєнням членам; за р. 1905 припадає кождо-у члену 5 прі премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківськiм Товаристві тілько через „Дністер“, провізію від таких обезпечєнь дає „Дністер“ на рускі обрєдїні ціли

Фонди „Дністра“ кошєуть з відем р. 1905 суму 372,533 корон.

Стероніть ся огню!

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи Товариства кредитового земского
- 4% і 4 1/2% листи Банку краввого
- 4% позичку кравву
- 4% облигації провінаційні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Твори Л. Лопатинського:

- До Бразилії др. 4 д. (вичерпане).
- Свєкруха ком. 3 д. (вичерпане).
- Беата і Гальшка др. 5 д. 1 К.
- Конкурс на мужа ком. 5 д. 90 с.
- Ілько Пашак, (IV. заповідь) др. 5 д. 1 К.
- Параця ком. 3 д. 2 К.
- Перший Горальник, др. 3 д.
- Яблочникар ком. 1 д. 40 с.
- Сольє-терно оповіданє 30 сот.

Переклади:

- Уриель Аюста Гуцькова траг. 5 д. 2 К.
- Laboretus Бернсона др. 3 д. 1 К.

Дістати можна у Львові, в книгарні Тов-а ім. Шевченка (ул. Театральна I.) і в Ставропільській (ул. Руска 3).